## 22
## Wapenexportbeleid

Aan de orde is het **VAO Wapenexportbeleid (AO d.d. 11/12)**.

De **voorzitter**:
De minister is aanwezig, maar ik mis een tweetal deelnemers van de zijde van de Kamer, namelijk de heer Jasper van Dijk en de heer Sjoerdsma. Zo gauw zij deze kant op komen, gaan wij beginnen met het debat.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:
De heer Jasper van Dijk is boven water. Het woord is aan hem.

☐

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
En ondanks zijn leeftijd doet hij dat net zo makkelijk!

De **voorzitter**:
En verbluffend. U bent wel buiten adem, volgens mij.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Dat is projectie, voorzitter.

Voorzitter. Ik dien twee moties in naar aanleiding van het algemeen overleg Wapenexport.

---

Motie

---

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de mogelijkheid van de Kamer om het wapenexportbeleid zinvol te controleren afneemt naarmate de export verder in het verleden ligt;

constaterende dat de maandoverzichten exportvergunningen voor 2014 nog allemaal ontbreken;

verzoekt de regering, ernaar te streven de maandoverzichten uiterlijk twee maanden na het afgeven van de exportvergunning te publiceren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Jasper van Dijk. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 257 (22054).

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Hèhè! Het is de laatste dag voor het reces, voorzitter. U snapt het wel!

De **voorzitter**:
Gaat u nu op 1 januari stoppen met roken?

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Het moet niet gekker worden!

---

Motie

---

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het afgelopen jaar een gewapend conflict is uitgebroken in het oosten van Oekraïne;

constaterende dat EU-lidstaten wapenleveranties aan Oekraïne overwegen;

verzoekt de regering, in EU-verband te pleiten tegen wapenleveranties aan Oekraïne,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Jasper van Dijk. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 258 (22054).

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:
De heer Leegte had nog een mededeling te doen in zijn termijn. Daarna gaan we luisteren naar de minister.

☐

De heer **Leegte** (VVD):
Voorzitter. Ik heb geen motie, maar wel een vraag en een kort statement. Wapenexport draagt bij aan de economie van ons land, niet alleen door de handel, maar vooral ook door de innovatie. De Nederlandse defensie- en veiligheidsgerelateerde industrie heeft meer dan 14.000 banen in Nederland bij meer dan 450 betrokken bedrijven. Deze omzet is vooral gericht op de export. Van die export komt de groei van Nederland vandaan.

Naast wapenexport, de titel van het AO, zijn er ook veel dual-usegoederen. Vooral op dat terrein hebben veel ondernemers last van lange wachttijden. In tijden waarin ondernemers hard moeten werken voor hun omzet, is het dan ook onbegrijpelijk dat een ondernemer soms wel dertien weken moet wachten op een vergunning om te exporteren. Uit een aantal sectoren van grote en kleine individuele bedrijven krijg ik noodsignalen over vergunningsaanvragen die maanden blijven liggen. Het gaat dan ook om vergunningen die in principe gewoon verleend hadden kunnen worden, omdat er met de producten niets mis is. Door capaciteitsproblemen blijven de aanvragen lang liggen, waardoor letters of credit verlopen, zodat de exporttransactie uiteindelijk niet kan doorgaan. Een halfjaar geleden nog heb ik de minister een lijstje gegeven van 40 aanvragen die

in Nederland langer dan zes maanden bleven liggen maar in Duitsland binnen drie weken waren afgehandeld.

Ik vind dat dat echt niet langer zo kan en dat de regering op dit punt moet leveren. In de eerste termijn heeft de minister gezegd dat zij de urgentie kent en dat zij zich zal inzetten om de duur te verkorten door meer mankracht beschikbaar te stellen, maar ik zou dit in de tweede termijn iets willen aanscherpen. Het is namelijk van belang dat er bij de uitgifte van een vergunning zorgvuldig wordt gehandeld. De wachttijd lijkt vooral op te lopen door een tekort aan ambtelijke capaciteit. Daar moet op een heel korte termijn iets aan gebeuren, want de concurrentie uit andere landen heeft te maken met kortere wachttijden, waardoor de handelspartners meer zekerheid krijgen bij de ondernemers uit die landen. De minister heeft aangegeven te streven naar een oplossing, maar ik zou graag van de minister willen weten op welke termijn die oplossing er komt, of die oplossing structureel is en of zij voor het volgende AO Wapenexport een overzicht kan geven van de afgenomen wachttijd voor de ondernemers. Hierop krijg ik graag een reactie van de minister.

De **voorzitter**:
Tot zover de termijn van de Kamer. We gaan luisteren naar de minister voor het becommentariëren van de moties en wellicht ook voor het antwoord op de vraag van de heer Leegte. Het woord is aan haar.

☐

Minister **Ploumen**:
Voorzitter. Ik begin met de eerste motie van de heer Van Dijk, de motie op stuk nr. 257, die betrekking heeft op de maandoverzichten. Wij streven zeker naar publicatie twee maanden na de afgifte. Op dit moment zijn er achterstanden op dat gebied, maar ik zou de motie toch willen zien als ondersteuning van het beleid en laat het oordeel aan de Kamer, omdat ik vind dat de heer Van Dijk hiermee een heel goed punt heeft. Wij zullen ons daarvoor inzetten.

In zijn tweede motie verzoekt de heer Van Dijk de regering om in EU-verband te pleiten tegen wapenleveranties aan Oekraïne. Die motie zou ik willen ontraden. Oekraïne heeft een legitieme veiligheidsbehoefte. Zoals altijd, beoordelen we case by case de aanvragen en kijken we dan ook naar de eindgebruiker. Dus alle "safeguards" zijn ingebouwd. Ik zie dan ook geen reden om daar verandering in aan te brengen.

Tegen de heer Leegte zeg ik dat ik het probleem van de doorlooptijden voor de vergunningen onderken. Ik vind dat ook echt heel erg vervelend. We doen er ook alles aan om dat te verhelpen. In dit geval zijn "we" staatssecretaris Wiebes en ikzelf. De staatssecretaris gaat over de douane waar bottlenecks zijn, maar er zijn ook bottlenecks bij Buitenlandse Zaken. Dus we kijken er samen naar. De staatssecretaris heeft maatregelen genomen en ikzelf heb ook maatregelen genomen ten aanzien van de extra inzet van medewerkers, die tijdelijk zijn ingeschoven ten behoeve van het vergunningenproces. Bovendien hebben we de auditdienst van het Rijk gevraagd een onderzoek uit te voeren naar het gehele proces om te kijken of daarin wellicht structureel verbeteringen kunnen worden aangebracht. Het heeft veel te maken met de Russische sancties die tot veel extra werk leiden. Ik zal de Kamer heel graag voor het volgende AO Wapenexport informeren over de uitkomsten van dat onderzoek, de doorlooptijden en de mogelijke vervolgstappen. Ik vind namelijk dat we er met elkaar voor moeten zorgen dat die doorlooptijden zo kort mogelijk worden.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
Ik dank u voor uw bijdrage. Over de moties zal hedenavond worden gestemd.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.